Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Central (judecător Gheorghe Mîțu)

Dosarul nr.2ri-54/23

2-18175865-02-2ri-25012023

D E C I Z I E

21 martie 2023 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componenţa sa:

Preşedintele completului, judecător Eugeniu Clim

Judecătorii Olga Cojocaru și Steliana Iorgov

examinând cererea de recurs declarată de administratorul autorizat Radu Fortuna împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 12 decembrie 2022 pronunțată în cadrul procesului de insolvabilitate intentat în privința SRL ”Dalser Logistic”, pe marginea cererii lichidatorului SRL ”Dalser Logistic”, Fortuna Radu cu privire la aprobarea şi încasarea remuneraţiei și cheltuielilor aferente pentru exercitarea funcției de lichidator al SRL ”Dalser Logistic” și încasarea acesteia de la membrul organelor de conducere al debitorului insolvabil SRL ”Dalser Logistic”, Milovanov Aliona, prin care cererea a fost respinsă, ***Colegiul civil***

C O N S T A T Ă:

Circumstanțele cauzei

La data de 31 iulie 2018 creditorul SRL „Darurile Basarabiei” a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate în privinţa debitorului SRL ”Dalser Logistic”.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău din 02 august 2018 cererea introductivă a fost admisă spre examinare, iar prin hotărârea aceleiaşi instanţe din 28 noiembrie 2018 a fost intentat procesul de insolvabilitate în privinţa debitorului SRL ”Dalser

Logistic”, cu inițierea procedurii simplificate a falimentului, în calitate de lichidator a fost numit administratorul autorizat, Fortuna Radu.

La 15 iunie 2021 lichidatorul SRL ”Dalser Logistic”, Fortuna Radu a depus cerere de aprobare a remunerației în calitate de lichidator pentru perioada de faliment simplificat în sumă de 100 000 lei și cheltuieli aferente suportate de lichidator în perioada falimentului simplificat în sumă de 3 559 lei și încasarea acestora de la membrul organelor de conducere al debitorului insolvabil SRL ”Dalser Logistic”, Milovanov Aliona.

Poziţia instanţei de fond

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 12 decembrie 2022 a fost respinsă cererea lichidatorului SRL ”Dalser Logistic”, Fortuna Radu cu privire la aprobarea şi încasarea remuneraţiei și cheltuielilor aferente pentru exercitarea funcției de lichidator al SRL ”Dalser Logistic” și încasarea acesteia de la membrul organelor de conducere a debitorului insolvabil SRL ”Dalser Logistic”, Milovanov Aliona.

Solicitarea recurentului

Invocînd dezacordul cu încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 12 decembrie 2022, la data de 22 decembrie 2022 administratorul autorizat Fortuna Radu a declarat cerere de recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 12 decembrie 2022, cu emiterea unei noi încheieri de admitere integrală a cererii lichidatorului Radu Fortuna cu privire la încasarea remuneraţiei şi cheltuielilor aferente pentru exercitarea funcției de lichidator al SRL ”Dalser Logistic” și încasarea acesteia de la membrul organelor de conducere al debitorului insolvabil SRL ”Dalser Logistic”, Milovanov Aliona.

Argumentele părţilor

În motivarea recursului declarat, a indicat administratorul autorizat (lichidatorul SRL ”Dalser Logistic”) Fortuna Radu că, nu este de acord cu încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 12 decembrie 2022, o consideră neîntemeiată și ilegală, emisă cu încălcarea normelor de drept, examinarea eronată a înscrisurilor anexate pentru încasarea cheltuielilor și a remuneraţiei.

Menționează că, prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 28.11.2018, **s-a constatat insolvabilitatea debitorului și s-a intentat procedura simplificată a falimentului față de SRL ''DALSER-LOGISTIC",** s-a ridicat dreptul de administrare a organelor de conducere asupra debitorului și s-a desemnat lichidator, administratorul autorizat – Fortuna Radu deținătorul autorizatiei nr. 11 din 14.01.2015.

Comunică că, administratorul autorizat a depus o cerere privind aprobarea și încasarea remuneratiei și a cheltuielilor perioadei de observatie prin care a solicitat de a aproba remunerația administratorului provizoriu pentru perioada 02.08.2018 - 05.10.2018 și cheltuielilor procesului, cu încasarea sumei din contul administratorului statutar - Aliona Milovanov, în beneficiul lui Radu Fortuna.

Reține că, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) nr. 2i-1693/18 din 25 martie 2022, s-a admis parțial cererea administratorului autorizat, Fortuna Radu cu privire la aprobarea și încasarea remunerației, s-a aprobat remunerația administratorului provizoriu pentru perioada de observație și cheltuielilor procesului în sumă totală de 5.628,90 lei cu încasarea lor de la membrii organului de conducere al debitorului S.R.L. „DALSER-LOGISTIC", în persoana administratorului statutar - Aliona Milovanov.

Invederează că, la data de 15.06.2021 lichidatorul SRL ''Dalser-Logistic" a depus o cerere privind încasarea remunerației și a cheltuielilor perioadei de faliment simplificat (perioada 28.11.2018 - 28.05.2021) în mărime de 100.000 lei și recuperarea cheltuielilor în mărime de 3.559 lei, cu încasarea sumei din contul administratorului statutar - Aliona Milovanov, în beneficiul lui Radu Fortuna.

Prin încheierea din 12 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău cererea privind încasarea remunerației lichidatorului și recuperarea cheltuielilor din contul administratorului statutar - Aliona Milovanov în beneficiul lui Radu Fortuna **a fost respinsă.**

Își exprimă dezacordul față de încheierea instanței de insolvabilitate, remarcînd faptul că, nici Legea cu privire la administratorii autorizați și nici alte acte normative, nu prevăd că activitatea administratorului autorizat este gratuită.

Conchide că, legiuitorul național a reglementat la **art. 25 alin. (5) lit, i) și art. 70 alin. (1) din Legea insolvabilității** expres dreptul administratorului la primirea și recuperarea cheltuielilor, confirmate de instanța de insolvabilitate, suportate de administrator în activitatea sa.

Relevă că, dreptul de a fi remunerat pentru activitatea realizată în procesul de insolvabilitate a debitorului fiind conferit de legiuitor, s-a creat o „asteptare legitimă” a administratorului de a fi răsplătit pentru munca efectiv realizată în cadrul procesului propriu zis, constituind un drept patrimonial al ultimului. Prin urmare, asteptarea legitimă de a obține o remunerație pentru munca sa beneficiază de protecția oferită de **art. 1 din Protocolul nr. 1 al CEDO.**

Consideră că, remunerația/onorariul administratorului autorizat reprezintă un „bun”, iar interesul administratorului autorizat, care participă în cadrul unui proces de insolvabilitate, este obținerea în proprietatea sa a acestui bun. La caz, exercitînd atribuțiile de lichidator, administratorul autorizat, în temeiul dreptului reglementat expres de legiuitor este interesat și este justificat să-și revendice acest drept în cadrul procesului de insolvabilitate.

Conchide că, potrivit **articolului 1 din Protocolul nr. 1 a**l **Conventiei Europene a Dreptului Omului**, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.

Susține că, la numirea în calitate de administrator/lichidator nici într-o situație, nu se solicită consimțământul administratorului autorizat, acesta fiind obligat de a executa diferite funcții în cadrul unui proces de insolvabilitate, în baza actelor de dispoziție (încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive sau a hotărîrii de admitere a cererii introductive).

Consideră necesar de a releva faptul că, funcția de lichidator este executată de un profesionist - administrator autorizat, care nu poate fi obligat să activeze gratis.

Or, art. **43 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,** prevede că orice persoană are dreptul la muncă, dar și dreptul la remunerație pentru munca depusă.

Menționează că, acest drept al administratorului/lichidatorului este prevăzut atît de art. 70 din Legea insolvabilității, cît și de articolul 1 din Protocolul nr. 1 al Conventiei Europene a Dreptului Omului.

Conform prevederilor legislației în vigoare, candidatura administratorului, la etapa inițială, este propusă de creditorul care depune cererea introductivă. Creditorul sau debitorul, care a depus cererea introductivă propune candidatura administratorului insolvabilitatii sau a lichidatorului, în cazul cînd astfel de propuneri din partea persoanelor care au depus cereri introductive nu survin, instanța desemnează din oficiu candidatura unui administrator al insolvabilității/lichidator.

Insă, nici într-o situație din cele relevate supra, nu se solicită consimțământul

administratorului autorizat, acesta fiind obligat de a executa diferite funcții în cadrul unui proces de insolvabilitate, în baza actelor de dispoziție (încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive sau a hotărîrii de admitere a cererii introductive).

Potrivit **art. 4 al Constituției Republicii Moldova,** dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu pactele și celelalte tratate la care Republica Moldova este parte, în ceea ce privește aplicarea art. 4 din Constituție, prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 55 din 14.10.1999 privind interpretarea unor prevederi ale art. 4 din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a statuat că: *„...aceasta prevedere comportă consecințe juridice, presupunînd mai întîi, că organele de drept... sunt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internațional, acordînd în caz de neconcordanță prioritate prevederilor internaționale ”.*

Conform hotarîrii nr. 10 din 16.04.2010 pentru revizuirea hotărîrii nr. 16 din 28.05.1998 cu privire la interpretarea art. 20 din Constituția Republicii Moldova în redacția hotărîrii nr. 39 din 9 iulie 2001, Curtea Constituțională a statuat că practica jurisdicțională internațională ”... *este obligatorie pentru Republica Moldova ca stat care a aderat la Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și libertăților fundamentale.*

Prin ratificarea Convenției europene pentru apărarea dreptului omului și libertăților fundamentale, inclusiv prin prisma art. 46 par. 1 din Conventie, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a se conforma hotărîrilor definitive ale Curții în litigiile la care sunt parte și a le invoca inclusiv în cazuri similare în vederea evitarii unor altor încălcări de acelasi gen.

În temeiul prevederilor enuntate, precum și reieșind din art. 4 al Constitutiei RM, art. art. 2 alin. (3) p 12, alin. (1) CPC al RM, instanțele judecătorești naționale au obligația să aplice în mod direct, atît prevederile Convenției Europene în tot spectrul acesteia, cît și concluziile instanței europene în orice caz concret ce este supus aprecierii lor.

În conformitate cu **art. 52 alin. (1) al Legii insolvabilității,** cheltuielile procesului de insolvabilitate includ: a) cheltuielile de judecată; b) remunerația și cheltuielile administratorului provizoriu, ale administratorului insolvabilității/lichidatorului.

Conform **art. 70 alin. (1) al Legii insolvabilității,** pentru îndeplinirea

functiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remunerație și la compensarea cheltuielilor aferente. Aliniatul (3) al aceluiasi articol, stabilește că cuantumul onorariului fix administratorului/lichidatorului se stabilește de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri.

Deci, întru executarea hotărîrii creditorilor din 28.05.2019, în lipsa masei debitoare, onorariul fix în mărimea stabilită de adunare urmează să fie suportat de membrii organelor de conducere și alte persoane prevăzute de lege.

Legiuitorul național a reglementat la **art. 70 alin. (4) al Legii insolvabilității,** că onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plătește lunar din patrimoniul debitorului.

Subsecvent, în conformitate cu **art. 70 alin. (13) al Legii insolvabilității,** în cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligația organelor de conducere ale debitorului, consemnate la art. 247.

Respectiv, potrivit prevederilor art. 247 alin. (1) al Legii insolvabilității, debitorul - persoana fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuate sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii. Alin. (2) al aceluiași articol prevede că alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Mentionează că, conform **art. 1 alin. (1) din Legea cu privirea la antreprenoriat și întreprinderi, antreprenoriat** este activitatea de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfasurată de cetațeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă de venituri. Deci, persoana care a hotărît să practice antreprenoriatul este conștientă că poate surveni și starea de insolvabilitate din diferite motive obiective, care nu depind de el personal, dar totuși își asumă acest risc.

Opinează că, termenul „pe riscul propriu” include și riscul de a suporta cheltuielile legate de procesul de insolvabilitate, în cazul survenirii acesteia, după cum o face în situația cînd societatea se lichidează conform normelor prevăzute de Codul civil, și nu potrivit Legii insolvabilității.

Conchide că, alta este situația cu încasarea remunerației/onorariului administratorului autorizat, pentru munca efectuată în cadrul cauzei de insolvabilitate în primul rînd obligativitatea participării administratorului statutar în cadrul unui proces de insolvabilitate este prevăzută de Lege insolvabilității.

Indică că, din documentele deținute la dosar cert s-a stabilit că administrator statutar al debitorului S.R.L. „DALSER-LOGISTIC” este Aliona Milovanov.

Reiterează că, în conformitate cu art. 32 alin. (2) al Legii insolvabilității, în cazul în care în patrimoniul debitorului nu există bunuri ori acestea sunt insuficiente pentru a se acoperi cheltuielile procesului de insolvabilitate, remunerarea administratorului și acoperirea cheltuielilor efectuate de acesta le suportă membrii organelor de conducere și asociații, acționarii sau membrii debitorului, în mod solidar.

Susține că, la caz, nu a fost stinsă remunerația, onorariul și cheltuielile procedurii avansate de lichidator sub nici o formă prevăzută de Legea insolvabilității sau Codul civil, astfel că acesta urmează a fi încasat începînd cu data numirii în funcție.

În speță, conform hotărîrii din 28.11.2018, prin care s-a dispus numirea în calitate de lichidator - Fortuna Radu și pînă la înaintarea și examinarea prezentei cereri, perioada de activitate a lichidatorului constituie 28.11.2018-28.05.2021 sau 840 zile.

Consideră că lichidatorul a întreprins și a acționat activ și efectiv în interesul creditorilor aproximativ 3 ani, timp în care s-a prezentat la ședințele de judecată și a întreprins actele de procedură necesare întru derularea cît mai eficientă a procesului de insolvabilitate.

Din motiv că perioada de faliment nu a prevăzut situații excepționale, concluzionează că situația debitorului este de o complexitate mai redusă, pentru care administratorul solicită a fi calculată în baza legislației, suma onorariului cu cel mai mic coeficient pentru această perioadă adică - ”6”.

Astfel, reiterînd că, onorariul minim prevăzut conform acestui coeficient va constitui: (Coeficientul ”6” X salariul minim pe ecomimie, totodată, valoarea care urmează a fi trecută pe membrii organelor de onorariul fix lunar

stabilit de adunare -15.660 lei/lunar) X 28 luni = 438.480,00 lei, dar lichidatorul s-a limitat doar la suma de 100.000,00 lei

Termenul declarării recursului

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilităţii se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 alin. (1) din aceeaşi lege, încheierile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile din data comunicării şi numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea contestată cu recurs a fost pronunţată la data de 12 decembrie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă de către administratorul autorizat Fortuna Radu la data de 22 decembrie 2022.

Prin urmare, Colegiul civil constată că, recursul a fost depus în termenul legal stabilit de art.8 al Legii insolvabilităţii.

Aprecierea instanţei de recurs

Conform art. 426 alin.(3) CPC recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Conform art. 427 lit. c) CPC instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluţionînd prin decizie problema respectivă.

Conform art. 428 alin. (1) CPC decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii.

Conform art. 70 al Legii insolvabilității pentru îndeplinirea funcţiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remuneraţie şi la compensarea cheltuielilor aferente. (2) Remuneraţia administratorului/lichidatorului se constituie din onorarii fixe şi onorarii de succes sub formă procentuală şi se achită în monedă naţională, inclusiv în cazul în care remuneraţia se determină în funcţie de

creanţe/sume în valută străină. (3) Cuantumul onorariul fix al administratorului/lichidatorului se stabileşte de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest cuantum nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcţie al conducătorilor încadraţi în unităţi care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit la cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unităţile cu autonomie financiară. (4) Onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plăteşte lunar din patrimoniul debitorului. (5) Comitetul creditorilor sau, după caz, adunarea creditorilor, după primul an de la emiterea hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate, poate decide reducerea cuantumului onorariului fix al administratorului/lichidatorului, dar nu mai jos decât coeficientul minim de multiplicare, recomandat pentru stabilirea salariului de funcţie al conducătorilor încadraţi în unităţi care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit cu cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unităţile cu autonomie financiară. (6) Independent de valoarea onorariului fix sau a onorariului de succes, comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, adunarea creditorilor poate decide asupra acordării unei plăţi unice în favoarea administratorului/lichidatorului în cazul în care propune un plan de restructurare acceptat şi confirmat. (7) Onorariul de succes sub formă procentuală se plăteşte din contul creditorilor, în funcţie de volumul şi de complexitatea administrării, în cuantum de cel mult 5% din sumele distribuite creditorilor în urma valorificării masei debitoare. În cazul în care statul este creditor majoritar, onorariul de succes sub formă procentuală se stabileşte în baza unei grile aprobate prin hotărîre de Guvern. (8) Onorariul de succes se reţine de administrator/lichidator, la data distribuirii masei debitoare, din sumele repartizate creditorilor în contul stingerii creanţelor validate, iar în cazul stingerii creanţelor prin compensare, se achită de creditor cu 5 zile înainte de data transmiterii în natură a bunurilor din masa debitoare. (9) Cuantumul onorariului de succes şi al compensaţiei cheltuielilor ce urmează a fi plătite administratorului/lichidatorului se stabileşte prin negocieri de către comitetul creditorilor sau, după caz, de către adunarea creditorilor. (10) În cazul în care procedura încetează în legătură cu încheierea unei tranzacţii, onorariul de succes al administratorului/lichidatorului se va plăti în termenele şi în mărimea prevăzute de tranzacţie. (11) În cazul demisiei sau al destituirii administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, nu se achită

onorariu fix din data demisiei sau a destituirii. (12) Cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile de publicare, notificare, convocare şi comunicare a actelor de procedură efectuate de către administrator/lichidator vor fi suportate din patrimoniul debitorului. (13) În cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum şi compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligaţia organelor de conducere ale debitorului consemnate la art.247. Încheierea judecătorească se emite cu citarea administratorului/lichidatorului, a membrilor organelor de conducere ale debitorului în a cărui obligaţie se cere trecerea acoperirii cheltuielilor masei debitoare, a preşedintelui comitetului creditorilor. Încheierea poate fi atacată cu recurs de persoanele vizate în ea. Neprezentarea părţilor citate legal nu împiedică examinarea cauzei. (14) În cazul în care masa debitoare nu se vinde ori nu se valorifică şi nu există mijloace băneşti la conturile de acumulare, sumele ajunse la scadenţă, constituite din onorariu fix şi/sau cel de succes, precum şi cheltuielile aferente pot fi stinse faţă de administrator/lichidator în baza unei hotărîri a comitetului creditorilor, confirmată de instanţa de insolvabilitate, cu transmiterea în natură a bunurilor din masa debitoare evaluate la suma datoriei. (15) Remunerarea şi cheltuielile specialiştilor şi ale experţilor neprevăzuţi în lista statelor de personal ale debitorului, angajaţi de administrator fără acordul comitetului creditorilor, se plătesc din contul remuneraţiei administratorului.

Conform art. 247 al Legii insolvabilității în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii. (2) Prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Materialele cauzei atestă că, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 12 decembrie 2022, cererea lichidatorului SRL ”Dalser Logistic”, Fortuna Radu privind încasarea remunerației pentru perioada de lichidare a fost respinsă.

În argumentarea soluției date instanța de insolvabilitate a menționat că, prin prisma Hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 09 iunie 2020 lichidatorul nu a prezentat probe concludente, ce ar demonstra culpa administratorului Milovanov Aliona la apariția stării de insolvabilitate a întreprinderii.

Colegiul civil consideră că, concluzia instanței de insolvabilitate în acest sens este neîntemeiată, emisă fără a se ține cont de circumstanțele cauzei, dar și de prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, prin Hotărârea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a articolului 70 aliniatele (3) și (13) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 nr. 16 din 09 iunie 2020, la care face trimitere instanța de insolvabilitate, au fost declarate constituționale textele „le suportă membrii organelor de conducere și asociații, acționarii sau membrii debitorului" din art. 32 alin. (2) și „în obligația organelor de conducere a debitorului" din art. 70 alin. (13) ale Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în măsura în care le este demonstrată culpa la apariția stării de insolvabilitate".

Reieșind din prevederile acestei hotărâri, administratorul provizoriu, administratorul insolvabilității/lichidatorul ar putea pretinde la încasarea remunerației pentru munca depusă, în dependență de existența culpei persoanelor prevăzute expres în art. art. 32 alin. (2) și 70 alin. (13) din Legea insolvabilității.

Astfel, în cazuri analogice administratorii autorizați, vor primi remunerația pentru munca depusă în cadrul proceselor de insolvabilitate, iar în altele nu, din motive care nu depind de el.

Conform art. 3 din Legea nr. 161 din 18 iulie 2014 cu privire la administratorii autorizați, administratorii autorizați desfășoară o activitate de liber profesionist de interes public. Aceștia nu acționează în interes personal, ci în interesul bunei desfășurări a procesului de insolvabilitate, or Legea insolvabilității, prevede în mod obligatoriu participarea administratorilor autorizați în procesele de insolvabilitate, fiind imposibilă derularea unui proces de insolvabilitate în lipsa acestora.

Colegiul civil remarcă faptul că, nici Legea cu privire la administratorii autorizați și nici alte legi, nu prevăd că activitatea administratorului autorizat este gratuită.

Mai mult, art. 66 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității prevede expres dreptul administratorului insolvabilității și lichidatorului la primirea remunerației în modul stabilit de lege, iar art. 32 și art. 70 din Legea insolvabilității prevăd

modalitatea, dar și cercul de persoane de la care această remunerație poate fi încasată în cazul lipsei masei debitoare.

De fapt, remunerația pentru executarea funcției de administrator sau lichidator în cadrul cauzelor de insolvabilitate este unica sursă de existență a unui administrator autorizat, or această specialitate este concepută anume pentru activitatea în cadrul proceselor de insolvabilitate.

Hotărârea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a articolului 70 aliniatele (3) și (13) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 nr. 16 din 09 iunie 2020 trezește incertitudinea administratorilor autorizați dacă vor fi sau nu remunerați pentru munca efectiv depusă, or acest lucru va depinde de circumstanțe ce nu le pot fi imputabile, adică de existența ori inexistența culpei persoanelor din contul cărora ar trebui să fie încasată remunerația pentru munca efectuată, în cazul survenirii stării de insolvabilitate.

Potrivit articolului 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției Europene a Dreptului Omului orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.

Legiuitorul național a reglementat la art. 66 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității expres dreptul administratorului insolvabilității și lichidatorului la primirea remunerației în modul stabilit de lege.

Astfel, dreptul de a fi remunerat pentru activitatea realizată în cadrul procesului de insolvabilitate fiind conferit de legiuitor, s-a creat o „așteptare legitimă" a administratorului/lichidatorului de fi răsplătit pentru munca efectiv realizată în cadrul procesului de insolvabilitate, constituind un drept patrimonial al ultimului.

Prin urmare, așteptarea legitimă de a obține o remunerație pentru munca sa beneficiază de protecția oferită de art. 1 din Protocolul nr. 1 al CEDO.

Subsecvent, Colegiul civil consideră că remunerația administratorului autorizat reprezintă un „bun", iar interesul administratorului autorizat, care participă în cadrul unui proces de insolvabilitate, este obținerea în proprietatea sa a acestui bun.

La caz, exercitând atribuțiile de lichidator, administratorul autorizat, în temeiul dreptului reglementat expres de legiuitor este interesat și este justificat să-și revendice acest drept în cadrul procesului de insolvabilitate.

La soluționarea chestiunii de încasare a remunerației administratorului autorizat pentru munca depusă în cadrul procesului de insolvabilitate, din perspectiva art. 54 din Constituția Republicii Moldova apare un conflict de

drepturi. Unul este dreptul de proprietate al persoanelor fizice indicate la art. 32 alin. (2) și 70 alin. (13) din Legea insolvabilității.

Alt drept, situat de cealaltă parte a conflictului, este dreptul de proprietate al administratorului autorizat, care participă în cadrul procesului de insolvabilitate.

Astfel, în cazul admiterii cererii de încasare a remunerației va exista problema unei ingerințe în dreptul de proprietate al persoanelor fizice, indicate în art. 32 alin. (2) și 70 alin. (13) din Legea insolvabilității, iar în cazul respingerii cererii de încasare a remunerației va apărea problema lezării dreptului de proprietate al administratorului autorizat.

Analizând echilibru dintre aceste două drepturi concurente, Colegiul civil consideră că în speța dedusă judecății prevalează dreptul de proprietate al administratorului autorizat.

În argumentarea acestei poziții Colegiul civil menționează că, conform art. 1 alin. (1) din Legea cu privirea la antreprenoriat și întreprinderi- antreprenoriat este activitatea de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă de venituri.

Deci, persoana care a hotărât să practice antreprenorialul este conștientă că poate surveni și starea de insolvabilitate din diferite motive obiective, care nu depind de el personal, dar totuși își asumă acest risc.

În viziunea Colegiului civil termenul „pe riscul propriu” include și riscul de a suporta cheltuielile legate de procesul de insolvabilitate, în cazul survenirii acestuia, după cum o face în situația când societatea se lichidează conform normelor prevăzute de Codul civil, ci nu potrivit Legii insolvabilității.

Alta este situația cu încasarea remunerației administratorului autorizat, pentru munca efectuată în cadrul cauzei de insolvabilitate.

În primul rând obligativitatea participării administratorului statutar în cadrul unui proces de insolvabilitate este prevăzută de Legea insolvabilității.

Conform prevederilor legislației în vigoare, candidatura administratorului provizoriu, la etapa provizorie, este propusă de creditorul care depune cererea introductivă. Creditorul sau debitorul, care a depus cererea introductivă propune candidatura administratorului insolvabilității sau a lichidatorului. În cazul când astfel de propuneri din partea persoanelor care au depus cereri introductive nu

survin, instanța desemnează din oficiu candidatura unui administrator al insolvabilității/lichidator.

Însă, nici într-o situație din cele relevate supra, nu se solicită consimțământul administratorului autorizat, acesta fiind obligat de a executa diferite funcții în cadrul unui proces de insolvabilitate, în baza actelor de dispoziție (încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive sau a hotărârii de admitere cererii introductive).

Astfel, în cazul când nu vor fi identificate persoane culpabile în survenirea insolvabilității, remunerația administratorului autorizat nu va fi achitată, la fel ca și cheltuielile suportate pe parcursul desfășurării procesului de insolvabilitate.

Din considerente expuse supra, Colegiul civil consideră că, încasarea remunerației administratorului autorizat doar în cazul stabilirii culpei persoanei în apariția stării de insolvabilitate de la care această remunerație urmează a fi încasată, încalcă dreptul de proprietate al administratorilor autorizați.

Potrivit art. 4 al Constituției Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile şi libertățile omului se interpretează şi se aplică în concordanță cu pactele şi celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

În ceea ce privește aplicarea art. 4 din Constituție, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 55 din 14.10.1999 privind interpretarea unor prevederi ale art. 4 din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a statuat că: „...această prevedere comportă consecințe juridice, presupunând mai întâi, că organele de drept ... sunt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internațional, acordând în caz de neconcordanță prioritate prevederilor internaționale”.

Conform Hotărârii nr. 10 din 16.04.2010 pentru revizuirea hotărârii nr. 16 din 28.05.1998 cu privire la interpretarea art. 20 din Constituția Republicii Moldova în redacția hotărârii nr. 39 din 9 iulie 2001, Curtea Constituțională a statuat că practica jurisdicțională internațională ... este obligatorie pentru Republica Moldova ca stat care a aderat la Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului şi libertăților fundamentale.

Prin ratificarea Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor undamentale, inclusiv prin prisma art. 46 par. 1 din Convenție, Republica Moldova şi-a asumat angajamentul de a se conforma hotărârilor definitive ale Curţii în litigiile la care sunt părţi şi care le invocă, inclusiv în cazuri similare în vederea evitării unor altor încălcări de acelaşi gen.

În temeiul prevederilor enunţate, precum și reieșind din art. 4 al Constituției RM, art. art. 2 alin. (3) și 12, alin. (1) CPC al RM, instanțele judecătorești naționale au obligația să aplice în mod direct, atât prevederile Convenției Europene în tot spectrul acesteia, cât și concluziile instanței europene în orice caz concret ce este supus aprecierii lor.

Reieșind din cele expuse, Colegiul civil la examinarea cererii de încasare a remunerației administratorului autorizat, pentru executarea funcției de administrator provizoriu, administrator la insolvabilității, lichidator va aplica direct prevederile Convenției Europene.

La caz, lichidatorul solicită încasarea remunerației (onorariului fix) pentru executarea funcției de lichidator în cadrul procedurii falimentului față SRL ”Dalser Logistic” din contul administratorului statutar Milovanov Aliona din motivul lipsei masei debitoare.

Colegiul civil consideră necesar de a releva faptul că, funcția de lichidator este executată de un profesionist - administrator autorizat, care nu poate fi obligat să activeze gratis, or art. 43 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova prevede că orice persoană are dreptul la muncă, dar și dreptul la remunerație pentru munca depusă.

Acest drept al lichidatorului este prevăzut atât de art. 66 alin. (1) lit. e) Legea insolvabilității, cât și de articolul 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției Europene a Dreptului Omului.

În același timp instanța de recurs menționează că, statuând dreptul administratorului insolvabilității de primire a remunerației pentru executarea acestei funcții în cadrul procesului de insolvabilitate, legiuitorul nu a prevăzut modalitatea de încasare a remunerației acestuia.

Secțiunea 4 a Legii insolvabilității, întitulată „procedura simplificată a falimentului”, nu prevede modalitatea de calculare și încasare a remunerației administratorului autorizat pentru executarea funcției de lichidator în cadrul unei astfel de proceduri.

Totodată, această secțiune prevede un termen restrâns de finalizare a acestei categorii de cauze.

Astfel, conform art. 135 alin. (3) din Legea insolvabilității, în termen de 15 zile de la data consolidării tabelului definitiv al creanțelor validate sau imediat după valorificarea masei debitoare, în cazul în care aceasta există, lichidatorul

prezintă instanței de insolvabilitate, spre aprobare, un proiect al bilanțului de lichidare și raportul final.

Reieșind din normele expuse supra, este evident că, lichidatorul unei proceduri simplificate a falimentului poate să pretindă încasarea remunerației doar pentru perioada calculată de la admiterea cererii introductive și inițierea procedurii simplificate a falimentului și până la depunerea spre aprobare, al proiectului bilanțului de lichidare și raportului final.

Conform art. 70 alin. (1) din Legea insolvabilității pentru îndeplinirea funcțiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remunerație și la compensarea cheltuielilor aferente.

Conform alin. (2) al aceluiași articol remunerația administratorului/lichidatorului se constituie din onorariul fix și onorariul de succes, iar conform art. 70 alin. (3) din Legea insolvabilității, cuantumul onorariului fix al administratorului/lichidatorului se stabilește de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit de adunarea creditorilor prin negocieri.

Colegiul civil remarcă faptul că, remunerația administratorului autorizat pentru executarea funcției de lichidator în cadrul unei proceduri simplificate a falimentului sub forma „onorariului fix” urmează a fi stabilit de instanța de insolvabilitate, aplicând aceleași reguli, prevăzute de art. 70 alin. (3) din Legea insolvabilității, față de cuantumul acestui onorariu.

În favoarea acestei concluzii este și faptul că în secțiunea corespunzătoare, legiuitorul nu a indicat necesitatea desfășurării adunării creditorilor în cazul inițierii procedurii simplificate a falimentului.

Astfel, în cazul respectării de către toți participanții la procesul de insolvabilitate a prevederilor Legii insolvabilității, în cadrul procedurii simplificate a falimentului, soluționării tuturor cererilor de admitere a creanțelor în ședința de validare a creanțelor, stabilită prin hotărârea de intentare a procesului de insolvabilitate, tabelul definitiv al creanțelor, este de fapt și un tabel definitiv consolidat.

Urmează a fi remarcat faptul că, potrivit art. 70 alin (4) din Legea insolvabilității, remunerația, sub forma onorariului fix, stabilit pentru administrator/lichidator, se achită lunar din patrimoniul debitorului.

În situația când debitorul insolvabil deține bunuri în patrimoniu, stabilind mărimea onorariului fix, creditorii sunt conștienți că acest onorariu va fi încasat din masa debitoare, în detrimentul lor.

În cazul inițierii procedurii simplificate a falimentului pe motiv de lipsă a patrimoniului debitorului (fapt stabilit de instanța de insolvabilitate în acest caz), este clar că onorariul fix, pe care îl stabilesc creditorii la adunare, nu va putea fi încasat din contul patrimoniului debitorului (din motiv că acesta nu există), urmând a fi achitat de persoanele cu funcție de răspundere a debitorului insolvabil.

Astfel, în realitate, creditorii sunt acei care din start stabilesc mărimea onorariului fix, ce urmează a fi încasat de la persoanele cu funcție de răspundere a debitorului insolvabil.

Mai mult, din conținutul art.70 alin. (13) al Legii insolvabilității, nu reiese că prevederile acestui articol sunt aplicabile în procedura simplificată a falimentului, care este o procedură distinctă de procedura falimentului. Acest articol prevede că, dacă se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului /lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheierea judecătorească, în obligația organelor de conducere și cheltuielile procesului se trec în obligația organelor de conducere.

Dar, având în vedere faptul că procesul de insolvabilitate are mai multe proceduri, inclusiv procedura simplificată a falimentul și procedura falimentului, rezultă că în privința procedurii simplificate a falimentului acest articol nu este aplicabil.

Având în vedere raționamentele expuse supra, instanța de recurs consideră că în procedura simplificată a falimentului mărimea onorariului fix urmează a fi stabilită de către instanța de insolvabilitate, cu respectarea prevederilor art. 70 alin. (3) din Legea insolvabilității, luând la bază cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unitățile cu autonomie financiară, iar coeficientul va fi stabilit de instanța de insolvabilitate în dependență de complexitatea cauzei și de volumul muncii depuse în fiecare caz aparte.

Conform materialelor cauzei, debitorul insolvabil SRL ”Dalser Logistic” nu dispune de masă debitoare, fapt confirmat prin hotărârea emisă pe marginea cererii

introductive, or anume din aceste considerente a fost inițiată procedura simplificată a falimentului.

Astfel, este întemeiată cererea de încasare a acestei remunerații din contul Milovanov Aliona care este administrator, fapt confirmat prin extrasul din Registrul de Stat al persoanelor juridice.

Conform materialelor cauzei, în termenul stabilit au fost depuse șapte cereri de validare a creanțelor.

Colegiul civil relevă că, prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 28.11.2018 a fost admisă cererea introductivă, s-a constatat insolvabilitatea debitorului SRL ”Dalser Logistic” şi s-a intentat procesul de insolvabilitate, cu iniţierea procedurii simplificate a falimentului şi dizolvarea debitorului SRL ”Dalser Logistic”, fiind desemnat în calitate de lichidator – Fortuna Radu deţinătorul autorizaţiei nr. 11 din 14.01.2015.

În cadrul examinării procesului, la data de 15 iunie 2021 lichidatorul - Fortuna Radu a depus cerere cu privire la încasarea remuneraţiei şi cheltuielile avansate de lichidator.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil consideră că termenul pentru care lichidatorul poate pretinde încasarea remunerației constituie 3 luni, or prelungirea timp de mai mulți ani a procedurii simplificate a falimentului nici de cum nu-i poate fi imputată unicului asociat și administrator al debitorului. Mai ales că pe parcursul acestei perioade lichidatorul nu a depistat nici un bun al debitorului, adică activitatea acestuia nu s-a soldat cu succes.

Conform art. 70 alin. (3) din Legea insolvabilității cuantumul onorariului fix al administratorului nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcție al conducătorilor încadrați în unități care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare, înmulțit la cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unitățile cu autonomie financiară.

Potrivit pct. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 165 din 09.03.2010 cu privire la cuantumul garantat al salariului în sectorul real și modificările ulterioare, începând cu 1 mai 2019 acesta constituie 2 775 lei lunar.

Ținând cont de complexitatea acestui caz, dar și de volumul de lucru efectiv efectuat de lichidator, Colegiul civil consideră posibil de a aplica la stabilirea onorariului fix coeficientul 4, stabilind astfel onorariul fix lunar în mărime de 11.100 lei, iar pentru o perioadă de 3 luni mărimea remunerației pentru

executarea funcției de lichidator constituie 33.330 lei, care și urmează a fi încasată din contul administratorului debitorului insolvabil Milovanov Aliona.

Referitor la compensarea cheltuielilor aferente procedurii în mărime de 3559 lei, Colegiul civil le va respinge or, recurentul/administratorul autorizat Fortuna Radu nu a probat suportatea acestor cheltuieli.

Din considerentele relevate supra, Colegiul civil consideră necesar de a admite cererea de recurs, de a casa încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 12 decembrie 2022 și de a emite o decizie prin care a admite parțial cererea și a încasa din contul administratorului și unicului asociat al debitorului insolvabil Milovanov Aliona în folosul administratorului autorizat Fortuna Radu, pentru executarea funcției de lichidator în cadrul procedurii simplificate a falimentului SRL ”Dalser Logistic”, remunerația (onorariul fix) în sumă de 33.330 lei.

În conformitate cu art. 426 alin.(3), art. 427 lit. c), art. 428 alin.(1), art. 238-241 Cod de procedură civilă, ***Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău***

D E C I D E:

Se admite cererea de recurs declarată de lichidatorul SRL ”Dalser Logistic”, Fortuna Radu.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 12 decembrie 2022 și se emite o decizie, prin care:

Se admite parțial cererea lichidatorului SRL ”Dalser Logistic”, Fortuna Radu.

Se încasează din contul administratorului debitorului insolvabil SRL ”Dalser Logistic”, Milovanov Aliona, în beneficiul administratorului autorizat Fortuna Radu pentru exercitarea funcției de lichidator în cadrul procedurii simplificate a falimentului SRL ”Dalser Logistic” remunerația (onorariul fix) în sumă de 33.330 lei (treizeci și trei mii trei sute treizeci lei), în rest cererea se respinge.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Preşedintele completului, judecătorul
Eugeniu Clim

Judecătorii ***Olga Cojocaru***

Steliana Iorgov